

Mark Nessen, laatste aanpassing 11 maart 2025

De ICT standaarden die de gemeente Nijkerk hanteert

voor haar koppelvlakken en de gegevensuitwisseling tussen en met haar digitale gegevensregistraties

Inleiding

De digitale gegevenshuishouding van een gemeente is niet één geheel en staat ook niet op zich. Er is sprake van zowel onderlinge gegevensuitwisseling tussen interne registraties, als met die van externe partijen zoals ketenpartners. Het is voor de gemeentelijke dienstverlening, bedrijfsvoering en verplichtingen cruciaal dat deze gegevensuitwisseling betrouwbaar, veilig en efficiënt verloopt en tegelijk flexibel van opzet is om in te kunnen spelen op ontwikkelingen. Dit vereist eenduidigheid en standaardisatie. Daarom kiest de gemeente Nijkerk er voor:

- gebruik te maken van dé facto standaarden voor gegevensregistratie en -uitwisseling,
 - die algemeen gangbaar zijn
 - die zich bewezen hebben in de praktijk
 - die breed ondersteund worden vanuit de markt
 - die tezamen de behoefte eenduidig afdekken
 - in een zo klein mogelijke set
- maatwerk en product- of leverancier-specifieke oplossingen te vermijden.

Dit document biedt een overzicht van de set ICT standaarden waar de gemeente Nijkerk op dit moment bewust voor kiest* en zich toe beperkt* bij het vormgeven van haar informatiehuishouding en de techniek daarachter.

Deze set standaarden vormt een niet-vrijblijvend kader bij het doorvoeren van veranderingen en het stellen van eisen aan nieuwe digitale producten en diensten (bijv. bij aanbestedingen).

De wereld van digitale gegevensuitwisseling is zowel vanuit wetgeving, de markt, en voortschrijdende techniek continue in ontwikkeling. Dit document is dan ook dynamisch en wordt bijgesteld wanneer dat vanuit een brede afweging van belangen en factoren aan de orde is.

** Er wordt van het toepassen van deze standaarden alleen afgeweken, als daar alles afwegend een goede reden voor is die het afwijken aantoonbaar rechtvaardigt, eventuele consequenties in beeld zijn gebracht en die bewust geaccepteerd worden.*

Doelstellingen

1. Onze digitale gegevenshuishouding en -uitwisseling helpen toekomstgericht kunnen laten voldoen aan wetgeving en behoeften vanuit dienstverlening en bedrijfsvoering
2. Technisch grip houden op onze digitale gegevenshuishouding en -uitwisseling: in control zijn.
3. Tijdig de nodige technische ontwikkelingen kunnen doorvoeren in onze gegevenshuishouding en -uitwisseling met minimale impact daarop en op de dienstverlening en bedrijfsvoering erachter.

Scope

De ICT standaarden* die van toepassing kunnen zijn op onze gemeentelijke gegevenshuishouding en -uitwisseling en de ICT infrastructuur daarachter. Daarmee zijn ze ook van toepassing op de besluitvorming in processen die van invloed zijn op onze gegevenshuishouding en -uitwisseling. Voor het voldoen aan genoemde doelstellingen is natuurlijk meer nodig dan conformeren aan deze ICT standaarden. Dat valt buiten de scope van dit document.

Het gaat hier om die standaarden waar we in principe een keuze in hebben. Onvermijdelijke standaarden als TCP/IP, HTTPS enz. worden daarom bewust niet genoemd.

Mark Nessen, laatste aanpassing 11 maart 2025

Technische standaarden

GGI Netwerk

GGI-Netwerk (Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur) is de veilige en betrouwbare digitale infrastructuur van en voor de communicatie en samenwerking tussen Nederlandse gemeenten en met andere overheidsdiensten. Het biedt en ondersteunt een breed scala aan diensten en toepassingen die gemeenten nodig hebben voor hun dienstverlening. Naast toegang tot o.a. Digikoppeling en andere (besloten) netwerken biedt GGI inmiddels de volgende diensten:

Dienst	Actuele Versie	Korte beschrijving
Het netwerk zelf	1.2	Een veilig en betrouwbaar netwerk voor informatie-uitwisseling tussen gemeenten.
GGI-Veilig	2.0	Ondersteunt gemeenten in het veilig delen van informatie.
GGI-Cloud	1.5	Biedt cloudoplossingen voor gemeenten om efficiënt met data om te gaan.
GGI-Platform	1.1	Een platform voor het ontwikkelen en aanbieden van digitale diensten voor gemeenten.

Deze diensten genieten de voorkeur boven andere vergelijkbare diensten buiten GGI Netwerk.

Digikoppeling

Digikoppeling biedt een extra beveiligde infrastructuur voor extra veilige gegevensuitwisseling op eenduidige wijze tussen en met verschillende overheidsorganisaties conform een set van achterliggende afspraken en standaarden. Aansluiting op Digikoppeling biedt veilige, betrouwbare en schaalbare gegevensoverdracht met andere organisaties die er op zijn aangesloten. Dat zijn er steeds meer. Digikoppeling is vanuit andere overheidsinstanties steeds vaker de enige manier om daar digitaal gegevens mee uit te wisselen. Digikoppeling maakt steeds meer verschillende koppelingen per ketenpartner of toepassing overbodig. Het wordt onder andere gebruikt voor:

- Publieke Diensten: digitale dienstverlening aan burgers en bedrijven.
- e-Overheid: uitwisseling van berichten tussen verschillende overheidsinstanties.
- Interne Processen: het kan ook de interne communicatie en gegevensuitwisseling binnen gemeenten faciliteren.

Om toekomstgericht mee te ontwikkelen met de overheidswereld om ons heen, is aansluiting op en zoveel mogelijk gebruik maken van Digikoppeling cruciaal.

Functionele standaarden

StUF (Standaard Uitwisseling Formaat)

StUF is een inmiddels wat verouderde maar nog steeds een van de meest gangbare standaarden voor gegevensuitwisseling binnen de Nederlandse gemeentelijke sector. Het biedt een uniforme manier om gegevens tussen verschillende systemen en organisaties uit te wisselen. StUF wordt gebruikt voor diverse doeleinden, zoals het uitwisselen van gegevens over personen, adressen, bedrijven en vergunningen. Nijkerk hanteert zo mogelijk de laatste versie van elke StUF standaard:

Standaard	Actuele Versie	Beschrijving
StUF-BG	3.10	StUF-BG (Basisgegevens) faciliteert uitwisseling van basisgegevens binnen gemeenten
StUF-ZKN	3.20	StUF-ZKN (Zaken) faciliteert uitwisseling van gegevens over zaken en documentregistraties
StUF-BRP	3.11	StUF-BRP (Basisregistratie Personen) faciliteert uitwisseling van persoonsgegevens uit de basisregistratie
StUF-HRM	3.15	StUF-HRM (Human Resource Management) faciliteert uitwisseling van HR-gerelateerde gegevens
StUF-GEO	3.09	StUF-GEO (Gegevens) faciliteert uitwisseling van geografische data

Mark Nessen, laatste aanpassing 11 maart 2025

API's (Application Programmers Interfaces)

API's zijn een moderne en flexibele manier voor gegevensuitwisseling. RESTful API's vervangen geleidelijk de StUF standaarden. Ze worden ook steeds vaker gebruikt door gemeenten om gegevens toegankelijk te maken voor verschillende toepassingen en gebruikers. Het opzetten of aanpassen van digitale gegevensuitwisseling middels een beschikbare API daarvoor, heeft de sterke voorkeur boven opzetten middels een StUF standaard voor hetzelfde doel. Het aantal beschikbare API's neemt sterk toe. Bij veranderingen in onze digitale gegevensuitwisseling moet dan ook altijd even gekeken worden naar de actuele stand van zaken in de markt en de overheid: welke API's zijn er inmiddels (bewezen) beschikbaar.

API/Service	Actuele versie	Beschrijving
Basisregistratie Personen (BRP)	v1.2.3	Biedt toegang tot de basisgegevens van inwoners, zoals naam, adres en geboortedatum.
Omgevingsvergunningen	v2.1.0	Voor indienen van aanvragen van omgevingsvergunningen en volgen van de status ervan.
WMO-meldingen	v3.4.5	Voor verwerking van meldingen en aanvragen voor de Wet maatschappelijke ondersteuning.
Jeugdzorg	v4.0.1	Voor beheren van jeugdzorgdossiers en communicatie met zorgaanbieders.
Belastingen	v1.0.0	Voor belastinginformatie en betaalgegevens binnen de gemeente.

HaalCentraal

HaalCentraal is een standaard van de landelijke overheid (min. BZK) en biedt eenduidigheid, uniformiteit, informatieveiligheid en privacy, middels duidelijke regels en protocollen die voorschrijven hoe gegevens worden opgevraagd en uitgewisseld. Het is een flexibele en schaalbare standaard die steeds verder wordt uitgebreid. De volgende toepassingsgerichte standaarden binnen HaalCentraal zijn op het moment van dit schrijven beschikbaar:

Service	Actuele Versie	Beschrijving
BRP Bevragen	v1.3	Gegevens uit de basisregistratie persoonsgegevens
BRK Bevragen	v2.1	Gegevens uit de basisregistratie kadaster
WOZ Bevragen	v1.4	Gegevens waardering onroerende zaken
HR Bevragen	v1.2	Gegevens uit het handelsregister
LV BAG Bevragen	v1.0	Gegevens uit de basisregistratie adressen en gebouwen
RSIN Bevraging	v1.0	Gegevens die zijn gekoppeld aan het Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatie Nummer (RSIN).

Gegevensformaten

JSON (JavaScript Object Notation)

Transparant gegevensuitwisselingsformaat voor met name webservices en API's t.b.v. real time gegevensuitwisseling. Veel gebruikt voor mobiele applicaties en clouddiensten.

XML (Extensible Markup Language)

XML voor het structureren van gegevens. Voor het uitwisselen van verschillende set gegevens volgens verschillende bovenliggende standaarden en protocollen. Tag based voor definitie van gegevensvelden.

Mark Nessen, laatste aanpassing 11 maart 2025

Communicatie protocollen

SOAP (Simple Object Access Protocol)

Voor uitwisselen van gestructureerde informatie met webservices. Ondersteunt verschillende applicatieprotocollen zoals HTTP en SMTP. Veel gebruikt voor complexe webservices die goede beveiliging en betrouwbare berichtafhandeling vereisen.

REST (Representational State Transfer)

Technisch gegevensoverdracht protocol, gebruikt HTTP-commands zoals GET, POST, PUT, DELETE. Eenvoudiger en flexibeler dan SOAP, vaak afdoende, i.c.m. met JSON voor gegevensuitwisseling.

Beveiligingsstandaarden

PKI overheid

Public Key Infrastructure (PKI) is een stelsel van afspraken en voorzieningen voor de uitgifte, toepassing en beheer van digitale certificaten binnen de Nederlandse overheid. Betreffende certificaten zijn bedoeld voor het waarborgen van de vertrouwelijkheid, integriteit en authenticiteit van hun elektronische communicatie en transacties.

ISO 27001

Een internationale standaard voor informatiebeveiligingsmanagementsystemen (ISMS). Gemeenten implementeren en/of eisen ISO 27001 voor m.n. een systematische borging van informatiebeveiliging.

Gegevensopslagstandaard in databases

SQL

De standaardtaal voor het ophalen, opslaan en bewerken van gegevens in en uit relationele databases achter gemeentelijke registratiesystemen.

Authenticatie- en Autorisatiestandaarden

OAuth 2.0

Open standaard voor toegangsdelegatie. Bedoelt om internetgebruikers toe te staan websites of applicaties toegang te geven tot hun informatie op andere websites zonder hun wachtwoorden te delen en voor veilige en gecontroleerde toegang tot API's en gegevensbronnen.

SAML (Security Assertion Markup Language)

Open standaard voor het uitwisselen van authenticatie- en autorisatiegegevens tussen partijen, in het bijzonder tussen een identiteitsprovider en een serviceprovider. Voorkeursstandaard voor implementatie van Single Sign-On (SSO).

Hardware standaarden

USB 3.2

Werkplekapparatuur zoals laptops is voorzien van USB3.X aansluitpoorten die opladen, beeldschermen en andere randapparatuur in één aansluiting ondersteunen met USB-C connector.

Aldus op 12 maart vastgesteld in zaaksysteem Djuma onder zaaknummer 1893474.